

เทศน์เช้า วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๖

พระอาจารย์สงบ มนสฺสฺนโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากคต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เมื่อวานไปทางนั้น เวลาเขาบอก เห็นไหม คนเรามันต้องมีที่อยู่ มีที่หลักแหล่ง เราคิดถึงใจเลย ถ้าใจของเรามีหลักแหล่ง อย่างเช่นชาวพุทธนะ เราก็ลงทะเบียนบ้านว่าถือพุทธศาสนา ลงว่าถือศาสนาอะไรก็ต้องลงทะเบียนว่าถือศาสนานั้น ๆ นี่เหมือนกับทะเบียนเลย เหมือนกับหลักแหล่งของเรา ถ้าเรามีหลักแหล่ง หลักแหล่งของเราเราเป็นชาวพุทธ เราต้องเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้ เห็นไหม “คนเราเกิดมาเพราะกรรม” เราทำกรรมดีกรรมชั่วมา กรรมดีก็มี กรรมชั่วก็มี ชีวิตเราถึงต้องลุ่ม ๆ ดอน ๆ ชีวิตนะ เราไม่มีความสุขหรอก แล้วจะถามคนเหล่านี้ คนจะมั่งมีศรีสุข คนจะทุกข์จนเจ็บใจขนาดไหน ก็จะบอกว่าตัวเองมีความสุข ๆ นั่นนะเพราะทุกข์มันเป็นเรื่องง่าย

แต่ความเป็นจริง ตัวเองนะมีความสุข มีอำนาจวาสนา เพราะเราได้เกิดเป็นมนุษย์ เห็นไหม มนุษย์นี้มีกฎหมายคุ้มครอง คุณสัตว์สิ สัตว์มันไม่มีกฎหมายคุ้มครองนะ เวลามันต้องตายนี้ เขาว่ามันเป็นอาหารนะ นี่ตามโลกว่ามันเกิดมาเพื่อเป็นอาหาร แต่ในหลักของธรรมนะ ไม่มีสัตว์ตัวใดเลยไม่ต้องการความสุข สัตว์ที่มีชีวิตทุกตัวต้องการความสุข ต้องการมีชีวิตยืนยาว ต้องการสิ่งต่าง ๆ ต้องการทั้งนั้นเลย

แต่เราไปคิดกันไง เราไปคิดประสาโลกว่า เขาเกิดมาเป็นอาหาร แล้วถ้าคิดมูมกลับ เห็นไหม เวลาเขาตายไปนะ ซากของเขายังเป็นประโยชน์ เป็นอาหารของมนุษย์ได้ แต่มนุษย์เวลาตายขึ้นมาซากนี้ไม่มีใครกินเป็นอาหาร ซากของมนุษย์นี้ไม่มีประโยชน์เลย แต่เราเป็นสังกมมนุษย์ เรา

ต้องทำงานศพของเรา เพราะเราคิดถึง เราเป็นไปของเรา ความผูกพันของเรา แล้วก็มีประเพณี วัฒนธรรม แล้วแต่ประเพณีของศาสนาไหนก็ต้องเก็บต้องจัดการไปตามศาสนานั้น

นั่นนะมันเป็นความคิดของมนุษย์ไง มนุษย์นี้มีปัญญาดังนี้ แต่ปัญญานี้ใช้เป็นปัญญาของโลก ความเป็นอยู่ของโลก เราไม่ได้สามารถใช้ปัญญาที่ว่าเราจะชำระกิเลสได้ ปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกปัญญารอบรู้ในกองสังขาร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “ความคิดของเรานี้เป็นสังขาร ความคิด ความปรุง ความแต่ง”

สังขารที่ความคิด ความปรุง ความแต่งอันนี้ มันเป็นธรรมชาติของมัน แต่มีปัญญ่อีกตัวหนึ่ง ปัญญามันรอบรู้ความคิดของตัวเองไง เวลาเราคิด เรามีอารมณ์กระทบต่าง ๆ นี่ เราวิ่งไปตามความคิดของเรา เรายับยั้งไม่ได้ ถ้าเรามีสติมีปัญญา มันยับยั้งความคิดอันนี้ไง

ถ้าเรามีสติปัญญายับยั้งความคิดอันนี้ นี่เริ่มต้นสงบตัวลง ๆ ปัญญามันจะละเอียดเข้าไปเป็นชั้น ๆ เข้าไปนะ ชั้น ๆ จริง ๆ ถ้าคนไม่เคยเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม จะไม่เข้าใจว่ามันจะละเอียดขนาดไหน ถ้ามันละเอียดนะมันลึกซึ้งที่ว่า มันแปลกประหลาดจนทำให้คนติดคนหลงนะ

เวลาจิตสงบขึ้นมาเนี่ย ว่างมีความว่าง มีความสงบมาก ก็เข้าใจว่าอันนี้เป็นธรรม ๆ เพราะมันมีความสุขใจ ถ้าเกิดความสงบขึ้นมาเมื่อไร มันจะมีความสุขเจือปนไปกับความสงบนั้นตลอดไป ความสงบของใจนี้มันจะมีความสุขไป ๆ แล้วเราไม่เคยเห็นความสุขอย่างนี้ไง

โลกเรานี้มีความสุขด้วยอามิส ต้องการวัตถุสิ่งใด ต้องการข้าวของเงินทองสิ่งใด ต้องการไปเที่ยวที่ไหน ต้องการไปสัมผัสสิ่งใด ได้สัมผัสแล้วก็ว่าเป็นความสุข เห็นไหม สุขอันนั้นเกิดจากสิ่งกระทบ เกิดจากความว่า มันได้รับเสพลสัมผัสความพอใจของมันแล้ว มันถึงมีความสุข

แต่ความสุขเกิดจากความสงบนี้ มันเป็นความสุขเกิดขึ้นจากตัวของมันเองที่มันปล่อยละวางสิ่งต่าง ๆ เข้ามา มันเลยมีความสุข พอมีความสุขขึ้นมาเนี่ย เราก็ติดในความสุขของเราไง ปัญญาอันนี้มันถึงเกิดไม่ได้ไง สิ่งนี้มีอยู่โดยดั้งเดิม ปัจจุบันนี้ก็ยังมีนะ พวกฤๅษีชีไพรนี่ สอนเรื่องทำ

ความสงบ ๆ เราก็อะลึงนั้นมหัสจรรย์นะ มหัสจรรย์ตรงว่าเขาทำออกมาเป็นการโฆษณากัน เห็นไหม ใช้พลังจิตนะ ใช้พลังจิตงอสิ่งต่าง ๆ งอวัตถุได้ พวกเราก็อึดแน่นะสิ่งนั้น

แต่ถ้าเป็นเราชาวพุทธ เป็นครูบาอาจารย์ที่มีปัญญานะ เห็นแล้วมันจะสลดสังเวชใจ พลังของจิตนะไปงอไปง้างสิ่งต่าง ๆ อันนั้นเป็นการส่งออก เห็นไหม แต่พลังจิตอันนี้ย้อนกลับมาทำลายตัวมันเอง นี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ตรงนี้ไง ศาสนาพุทธเรานั้นตรงนี้ เน้นตรงใช้พลังจิตนี้

เวลาจิตมันสงบนี้ใช้พลังจิตเข้ามา พลังจิตตัวนี้มันมีพลังงานของมันมาก ถ้าคนมีอำนาจวาสนา เห็นไหม เวลาออกรู้ต่าง ๆ ได้ ไปนรกไปสวรรค์นะ ไปเห็นสิ่งต่าง ๆ มันจะยึดมันไว้ว่าตัวเองนี่ ๑. มหัสจรรย์มาก ๒. คิดว่าสิ่งที่รู้ที่เห็นนั้นมันเป็นมรรคผลหนึ่ง

นี่มันทั้งส่งออก มันทั้งติดยึดมัน พอติดแล้วยึดมันอย่างนั้น พลังงานนี้จะใช้ไป แล้วมันจะเสื่อมไป พอเสื่อมไป พระผู้ที่ประพฤติกปฏิบัติในวงกรรมฐานของเรานี้ สึกไปมากนะ เวลาเห็นนี้ จิตมันมหัสจรรย์ เห็นความเป็นไปของจิตนี้ โอ้โฮ...ตื่นตื่นมาก แต่สุดท้ายก็เอาตัวไม่รอด เพราะอะไร? เพราะจิตมันเสื่อมไง จิตมันเสื่อมแล้วมันเร้าร้อน มันทำอีกขึ้นมาไม่ได้ สึกไปนี่ สึกหาลาเพศไปจากเรื่องนี้มากเลย

แต่ถ้าครูบาอาจารย์มีหลักมีเกณฑ์นะ จะบอกว่าพยายามย้อนกลับมาเข้ามา สิ่งต่าง ๆ ที่เราเห็น พลังงานที่เราทำลายวัตถุนี้ มันเกิดจากไหน? เกิดจากพลังจิต จิตอยู่ที่ไหน? จิตก็อยู่ที่ผู้รู้ นี่ย้อนกลับมาตัวที่พลังงานนั้น ความเห็นนรก เห็นสวรรค์ เห็นต่าง ๆ จิตเป็นผู้เห็น ย้อนกลับมาที่พุทโธนั้น ย้อนกลับมาที่ผู้รู้นั้น สิ่งต่าง ๆ นั้นจะอยู่ในตามความจริงของมัน มันมีอยู่โดยดั้งเดิม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “นรกสวรรค์มีอยู่โดยดั้งเดิม” มรรคผลก็มีอยู่ สิ่งต่าง ๆ ก็มีอยู่ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าไปรู้งู นี่วิญญูะมันมีอยู่แล้ว แล้วเราก็อธิรู้งู สิ่งต่าง ๆ รู้สิ่งที่มีอยู่ เพียงแต่มีติดมันปิดบังไว้ มิตกาลเวลามันปิดบังแล้วเราเข้าไปไม่ถึง ถ้ามีติดมัน

เปิดขึ้นมาจากใจนะ ใจเข้าความสงบ นิ่งอยู่นี้ มันพ้นจากมิติ มันเป็นอิสระตัวมันเอง พักหนึ่งชั่วคราหนึ่ง แล้วเราก็เห็นสภาวะสิ่งนั้น แล้วถ้ามันเสื่อมไปนี้ มันมีความเร่าร้อนมาก

แต่ถ้าเราย้อนกลับสิ่งนี้เข้ามา สิ่งของมันเป็นมิติ มันตั้งอยู่ที่ไหน? มันตั้งอยู่ในจิตนะ ตั้งอยู่ที่ผู้รู้ นั่น ถ้ามันตั้งอยู่ที่ผู้รู้ นั่น ผู้รู้คิดในอะไร? ผู้รู้คิดในกายและใจ กายนี้ผู้รู้อยู่ในกายนี้ ถ้ามันคิดสิ่งนี้ต้องย้อนกลับมาทำลายตรงนี้ กลับมาทำลายตรงผู้รู้ ตรงฐานความคิดนั้น ถ้าทำลายตรงนี้ นี่ ปัญญาของชาวพุทธไง “สุกัททะ เธออย่าถามให้มากไปเลย ศาสนาไหนไม่มีมรรค...”

มรรคอันนี้ไง มรรคาคือว่าเครื่องดำเนินของใจไง มรรค เห็นไหม เราว่าเราชาวพุทธนี้ เราก็มีมรรคอยู่แล้ว สัมมาอาชีวะเราทำความดีความชอบทุกอย่าง ความคิดถูกต้อง ถูกต้องกระแสโลก โลกเป็นไปสภาวะแบบนั้น มันเป็นโลกียะ มันเป็นเรื่องที่เป็นศีลธรรมจริยธรรม ศีลธรรมจริยธรรมนี้สอนเราสัตว์โลก สัตว์โลกนะ

แต่นักบวช นักปฏิบัตินี้ มันต้องใช้ ความกินอาหาร เห็นไหม เรากินคำข้าวเป็นอาหาร อาหารนี้เรากินคำข้าวเข้าไป ร่างกายเราอิ่ม กระเพาะเรามีอาหารแล้วเราจะมีสติ เราอิ่มของเรา แต่หัวใจมันเร่าร้อน มันกินอะไรเป็นอาหารล่ะ? สิ่งของมันเป็นอาหารนี้ กินอารมณ์เป็นอาหาร สิ่งที่เป็นอาหารนี้ ถ้าเรากินอาหารที่ความโกรธ มันก็เป็นความเร่าร้อนของใจ ถ้ามันเป็นความสุข เห็นไหม นี่ปีใหม่ ความรื่นเริงนี้ เราพอใจนี้ มีความสุข สุขอันนั้นก็ชั่วครา ๆ เท่านั้นเลย

นี่อาหารอันนี้อาหารชั่วครา พุทโธ ๆ นี่อาหารที่ไม่มีรสชาติ อาหารที่ไม่มีรสเผ็ด รสเปรี้ยว รสเค็ม แต่อาหารนี้มันเป็นอาหารที่บริสุทธิ์ อาหารนี้เป็นอาหารที่มีคุณค่ากับใจนั้น กำหนด พุทโธ ๆ จนมันสงบเข้ามา แล้วยกขึ้นวิปัสสนา นี่อาหาร การกลืนกินอาหารคือว่ามรรคมันเริ่มดำเนิน เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเน้นตรงนี้ไง เน้นตรงการประพฤติปฏิบัติ เน้นตรงการให้หัวใจนี้มีปัญญาเกิดขึ้น

ถ้าปัญญาเกิดขึ้น นี่ย้อนกลับมาทำลายตรงนี้ มันถึงว่าฐานตรงนี้ไง นี่ถึงว่าคนมีหลักมีแหล่ง ถ้าคนมีหลักมีแหล่งมันจะเข้ามา ชาวพุทธเรามีมรรค เห็นไหม ถ้ามีมรรคเราย้อนกลับเข้ามา

ทำลายหลักแหล่งของตัวเอง จากคนที่เลื่อนลอยนะ คนไม่มีหลักไม่มีแหล่ง คนเร่ร่อนไม่มีที่พึ่งเลย เหมือนกับเดี๋ยวนี้ปัจจุบันนี้ จะนับถือศาสนาอะไรศาสนานั้นก็ไม่น่าศรัทธา เลยเป็นคนไม่มีศาสนา เหมือนคนเร่ร่อน

นี่เราเริ่มมีศาสนา เราก็ก่อนไม่เร่ร่อน ใจของเราก็ก่อนมีที่พึ่ง พอมีที่พึ่งเราก็ก่อนแสวงหา ที่พึ่งคือว่าเราเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เชื่อธรรมก่อน เชื่อธรรมแล้วเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเกิดมรรคขึ้นมา เห็นไหม ธรรมฝ่ายเหตุ โสดาปัตติมรรค สกิทาคามิมรรค อนาคามิมรรคนี้ ธรรมฝ่ายเหตุ เหตุอันนี้เราต้องสร้างขึ้นมา ถ้าเหตุมรรคสร้างขึ้นมาแล้ว เครื่องทางดำเนินแล้ว มันจะเป็นผลขึ้นมา เห็นไหม โสดาปัตติผล สกิทาคามิผล อนาคามิผล

ถ้ามีมรรคา มีเครื่องดำเนิน มันก็จะมีผลอันนั้น อาหารของใจคือปัญญา คืออันนี้ ไม่ใช่พลังของจิตที่ไปทำลาย ไปจัดวางสิ่งที่เป็นวัตถุอันนั้น...มันน่าสมเพชใจ มันน่าสมเพชที่ว่าพลังงานนี้หาแทบเป็นแทบตายนะ แต่ก็ส่งออกแล้วก็วนอยู่ในโลกียะเหมือนฤๅษีชีไพร ฤๅษีชีไพรจะหาเหินเดินป่าขนาดไหนนะ นี่ทำกระแสนโลก แล้วก็ต้องตายหมุนไปในวัฏฏะ เวียนไปตามวัฏฏะ โดยที่ว่าเพียงแค่ทำดี เราสร้างบุญกุศล เราเกิดดี เราทำดี เราก็ก่อนดีเหมือนกัน นั่นเขาทำดีขนาดนั้น

แต่ในศาสนาเรานี้ถึงจะชำระกิเลสได้ ชำระกิเลสว่าไม่ต้องเกิดอีกเลยนะ ใจดวงนี้อยู่ด้วยความสุขบริสุทธิ์อันนั้น อันปรีมนั้น นี่ทำลายตัวนี้ ทำลายหัวใจ เห็นไหม นี่ฐานที่อยู่ของจิต ให้อ้อ ถ้าเราหาที่ของจิตไม่เจอ เราก็ก่อนปีศาสนามิได้ ถ้าเราเจอที่อยู่ของจิตขึ้นมา เราจะทำลายที่อยู่ของจิตนั้น ทำลายกิเลสอันนั้นจนสิ้นไป จนถึงกับบริสุทธิ์ของใจ ใจนี้บริสุทธิ์มาก เราถึงเป็นชาวพุทธ

ในศาสนาพุทธนี้มีตั้งแต่เรื่องทาน ศีล ภาวนา ถ้าใครภาวนาได้ สร้างบุญกุศลของเราได้ อันนี้จะเป็นประโยชน์กับเรามาก ประโยชน์กับจิตของเรานะ สมบัติของโลก แม้แต่พ่อแม่ลูกหลานต่าง ๆ เจ็บไข้ได้ป่วยแทนกันไม่ได้ บุญกุศลเจ็บไข้ได้ป่วยแทนกันไม่ได้ แต่อยู่กับกระแสโลกก็ต้องพึ่งพาอาศัยกันไป ช่วยเหลือกันนี้พยายามอบรมสั่งสอนกัน สั่งสอนกันเป็นกระแสโลก

แต่ถ้าทำเป็นถึงธรรมแล้วนี่ เป็นธรรมในหัวใจนะ เป็นปัจจุบันธรรมของแต่ละบุคคล แต่ละบุคคลนั้นจะมีธรรมของตัวเอง เป็นสมบัติส่วนตัว แล้วอันนี้จะติดใจนี้ไปข้ามภพข้ามชาติ เกิดดี เกิดชั่วตามกระแสนั้น ถึงที่สุดจนไม่เกิดอีกเลย เป็นความสุขอย่างยิ่ง นี่ชาวพุทธเรามีศาสนาแล้ว ต้องให้เป็นประโยชน์กับเราด้วย เอวัง